

omstandigheden ook wegen met een wegdek van zand en kiezelstenen, mits het de indruk wekt verhard te zijn in overeenstemming met de normale eisen van het wegverkeer.¹¹⁾

Verder is van belang te weten wat tot de openbare weg behoort. De Wegenwet en Wegenverkeerswet enerzijds en het Burgerlijk Wetboek anderzijds hanteren verschillende uitgangspunten als het gaat om het begrip openbare weg. Zie voor dat verschil hoofdstuk 4.

In art. 6:174 BW wordt onder openbare weg verstaan: een rechtens voor eenieder toegankelijke verkeersbaan.¹²⁾ De enkele aanwezigheid bij een weg van de verkeersborden met daarop de tekst 'geen doorgaand verkeer', 'bouwverkeer' en 'gesloten voor vrachtwagens', brengt niet mee dat van een openbare weg in de zin van art. 6:174 BW geen sprake meer is.¹³⁾

Tot de weg behoren op grond van art. 6:174 lid 5 BW mede het weglichaam én de wegwuitrusting. Hiermee heeft de wetgever beoogd de aansprakelijkheid voor alle onderdelen van de weg die met die weg een technisch geheel vormen te kanaliseren naar één aansprakelijke partij (de wegbeheerder), ter voorkoming dat de benadeelde partij eerst zou moeten uitzoeken of de wegbeheerder ook eigenaar is van de ondergrond of van, bijvoorbeeld, de bewegwijzering.¹⁴⁾

Met 'weglichaam' is bedoeld de constructieve ondergrond. Onder 'weguitrusting' wordt verstaan de voorwerpen die op, naast of boven de verkeersbaan zijn aangebracht en die dienen ter inrichting van die verkeersbaan voor het verkeersgebruik.¹⁵⁾ Daarbij valt te denken aan vangrails, het middeneiland van een rotonde met schanskorven,¹⁶⁾ lichtmasten of reflectorpaaltjes, constructies voor bewegwijzering, verkeersborden, verkeerslichten,¹⁷⁾ verlichtingsarmaturen (ook in tunnels),¹⁸⁾ verkeerszuilen, toegangssystemen, verkeerslichtinstallaties, hoogteportalen en bewegwijzeringsborden, ook als ze tijdelijk zijn geplaatst. Ook roerende zaken die onderdeel zijn van een openbare weg (bijvoorbeeld een noodbrug) komen voor risico van de wegbeheerder op grond van art. 3:4 BW.¹⁹⁾

Over de vraag of de berm onder het bereik van art. 6:174 BW vallen, bestaat in de literatuur geen eenstemmigheid.²⁰⁾ Degenen die menen dat berm niet onder het bereik van art. 6:174 BW vallen, wijzen erop dat een berm geen opstal is omdat het geen "werk" is in de zin van lid 3 van art. 6:174 BW. Onder "werken" vallen slechts kunstwerken en geen natuurproducten zoals bomen en struiken.²¹⁾ Degenen die menen dat berm wel onder het bereik van art. 6:174 BW vallen, menen voor die opvatting steun te vinden in het arrest van de Hoge Raad van 17 november 2000 (NJ 2001/10, VR 2001/116). In dit arrest merkte de Hoge Raad op dat als de berm een gebrek vertoont, de wegbeheerder daarvoor op de voet van art. 6:174 BW aansprakelijk kan zijn. Na het wijzen van dit arrest is in de lagere rechtspraak veelvuldig geoordeeld dat een berm deel uitmaakt van de openbare weg in de zin van art. 6:174 lid 2 BW.²²⁾ Mogelijk wordt deze lijn verder bestendigd door het arrest van 17 december 2010 van de Hoge Raad, waarin een ruime definitie van het begrip opstal wordt gehanteerd.²³⁾ Een wegbeheerder kan in ieder geval op grond van art. 6:162 BW aansprakelijk zijn voor een berm die door onvoldoende onderhoud de veiligheid van weggebruikers in gevaar brengt.

Niet onder de openbare weg vallen de onder het wegdek gelegen leidingen, duikers en riolen. Een in de berm gelegen onzichtbare duiker levert dus geen gebrek op in de zin van art. 6:174 BW.²⁴⁾ Evenmin vallen bomen en struiken onder het bereik van art. 6:174 BW, omdat ze geen "werk" zijn in de zin van lid 3. Hiervoor kwam al aan de orde dat onder "werken" in de zin van dit artikel kunstwerken worden verstaan en geen natuurproducten. Dat neemt niet weg dat onder omstandigheden een boom of struik een gebrek aan het wegdek kan doen ontstaan, voor de gevolgen waarvan de wegbeheerder wel aansprakelijk is. Gedacht kan worden aan de situatie dat boomwortels het wegdek omhoog drukken waardoor er substantiële oneffenheden kunnen ontstaan.²⁵⁾

De wegbeheerder is – belast is met het algemeen de wegbe

Ook bij wegen of w (detunnel) blijft de k bepaald.²⁶⁾

Dat de wegbeheerder weg is uitbesteed a onderhoudsbedrijf, Indien een wegge sprekt, kan deze zi De onderhoudsplic lijk niet overdraagt regres nemen op h geschoten in haar v

De overheid kan ni een risico-aanspral 6:171 BW komt aan sprakelijk zijn voor gebrek van de weg ment heldere afsp voor de bebakenin dat de aannemer h

11. Zie voor een meer t harde wegen', *Maa*
12. Parl. Gesch. 6, Invv
13. Ktr. Haarlem 17 jan
14. *Kamerstukken II 191*
15. Parl. Gesch. Boek 6 van Wees, 'Over int
16. Rb. Middelburg 3 n
17. Rb. Rotterdam 7 jul
18. Ktr. Den Haag 26 s
19. Rb. Utrecht 25 sept
20. Lankhorst meent v Daad, aant. 58 bij e
21. Zie ook ET. Oldenh
22. Rb. Zwolle-Lelystac 2010/119, r.o. 14, H LNJ BK5706, r.o. 2, f niet als 'berm' kan
23. HR 17 december 20 de dijkdoorbraak t
24. Hof Arnhem 18 apr
25. Rb. Arnhem 13 apr
26. Art. 6:181 BW is ni van de Westersche
27. De benadeelde kan art. 6:162 BW. Het